

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง คำราชาศัพท์น่ารู้

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนียด

ครูวาสนา โพธิวงศ์

ให้นักเรียนดูและสังเกตการแต่งกาย
ของบุคคลดังต่อไปนี้

รูปภาพที่ ๑ ตัวละครพระมเหสี

รูปภาพที่ ๒ ตัวละครนางกำนัล

คำถามกระตุ้นความคิด

๑. การแต่งกายของผู้หญิงทั้งสองคน

แตกต่างกันอย่างไร

๒. นักเรียนคิดว่า การใช้ภาษาของทั้งสองคน

เหมือนหรือต่างกัน อย่างไร

คำถามกระตุ้นความคิด

- ผู้หญิงคนที่ ๒ เป็นชาวบ้าน
- ผู้หญิงคนที่ ๑ เป็นเจ้านายชั้นสูง (พระมเหสี)

คำถาม : นักเรียนคิดว่า หญิงชาวบ้านจะพูดจา
สื่อสารด้วยคำชนิดใดกับเจ้าหญิง

แต่งประโยคด้วยคำว่า “เครื่องทรง”

รูปภาพที่ ๑ ตัวละครพระมเหสี

รูปภาพที่ ๒ ตัวละครนางกำนัล

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายและลักษณะของคำราชาศัพท์ได้

๒. จัดหมวดหมู่และแต่งประโยคโดยใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง

๓. เห็นความสำคัญในการใช้คำราชาศัพท์อย่างถูกต้อง

คำราชาศัพท์คืออะไร

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จาก youtube ช่อง ครูโอ สื่อการเรียนการสอน

เรื่อง คำราชาศัพท์

เผยแพร่เมื่อ ๒๕ เม.ย. ๒๕๖๑

แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=uUvV0jlpAV0&t=1s>

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
เจ้าฟ้ามหาดลางกูรสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี
สิริกิติ์การิณีพิริยพัฒน์ รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี

ความหมายของคำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ เป็นถ้อยคำที่ใช้สื่อสารสำหรับบุคคล ๕ ชั้น ได้แก่

๑. พระมหากษัตริย์
๒. เชื้อพระวงศ์
๓. พระสงฆ์
๔. ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
๕. สุภาพชน

คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ใช้สำหรับสามัญชนพูดกับ
พระเจ้าแผ่นดิน พระราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์
พระเจ้าแผ่นดิน พระราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์
จะใช้คำสามัญ

คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ เป็นลักษณะการใช้ถ้อยคำที่แสดงออกถึงวัฒนธรรมการใช้ภาษาของไทยที่ชัดเจนอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากระบบและรูปแบบการปกครอง ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีลักษณะพิเศษ เพราะแจกแจงการใช้ถ้อยคำตามระดับชนชั้นของบุคคล เพื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมตามกาลเทศะ

๕. หมวดคำสรรพนาม

๑. หมวดเครือญาติ

หมวดคำ
ราชาศัพท์

๔. หมวดคำกริยา

๒. หมวดร่างกาย

๓. หมวดเครื่องใช้

คำราชาศัพท์
หมวดเครื่องยาตี

คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระปัยกา	ปู่ทวด ตาทวด	พระปัยยิกา	ย่าทวด ยายทวด
พระอัยกา พระอัยกี	ปู่ ตา	พระอัยยิกา	ย่า ยาย
พระชนก พระบิดา	พ่อ	พระชนนี พระมารดา	แม่
พระปิตุลา	ลุงหรืออา (ฝ่ายพ่อ)	พระปิตุจฉา	ป้าหรืออา (ฝ่ายพ่อ)

พระเชษฐา	พี่ชาย	พระเชษฐภคินี	พี่สาว
พระอนุชา	น้องชาย	พระกนิษฐา พระขนิษฐา	น้องสาว
พระมเหสี พระชายา	ภรรยา	พระสวามี พระภักส์ดา	สามี
พระโอรส	ลูกชาย	พระธิดา	ลูกสาว
พระนัดดา	หลาน	พระปนัดดา	เหลน

A stylized illustration of a classroom. In the foreground, there are several rows of orange desks and chairs. In the background, there is a green chalkboard, a round clock on the wall, and a window with two small potted plants on the sill. The overall color palette is warm and soft, with a gradient from light orange to light purple.

คำราชาศัพท์ หมวดร่างกาย

คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย
พระเกศา	ผม	พระกรรณ	หู
พระนลาฏ	หน้าผาก	พระเนตร	ตา
พระโอษฐ์	ปาก	ขอบพระเนตร	ขอบตา
ต้อมพระเนตร	ต้อมน้ำตา	ม่านพระเนตร	ม่านตา
พระขนง	คิ้ว	พระอัสดง	น้ำตา
พระทนต์	ฟัน	พระนาสิก	จมูก
พระชีวหา	ลิ้น	พระศอ	คอ

A stylized illustration of a classroom. In the foreground, there are several rows of orange desks and chairs. In the background, there is a green chalkboard, a whiteboard, a clock on the wall, and a window with two potted plants on the sill. The overall color palette is warm and soft, with a gradient from light orange to light purple.

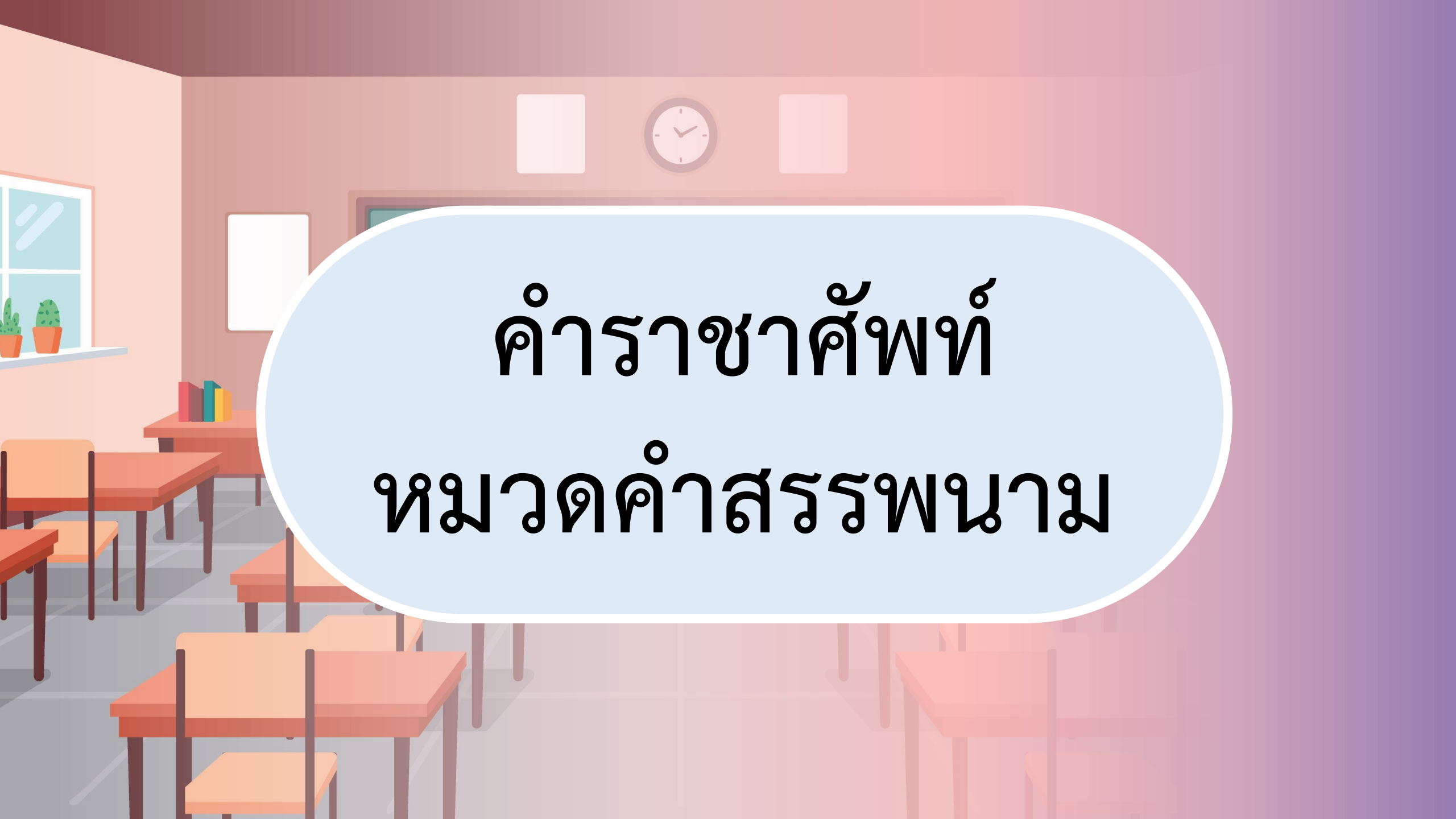
คำราชาศัพท์ หมวดเครื่องใช้

คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย
ฉลองพระองค์	เสื้อ	พระสนับเพลา	กางเกง
ซับพระองค์	ผ้าเช็ดตัว	ซับพระพักตร์	ผ้าเช็ดหน้า
รัดพระองค์	เข็มขัด	ฉลองพระเนตร	แว่นตา
พระฉาย	กระจก	ฉลองพระบาท	รองเท้า
พระมาลา	หมวก	กระเป๋าทรง	กระเป๋าทูอู

A stylized illustration of a classroom. In the foreground, there are several rows of wooden desks and orange chairs. In the background, there is a wall with a clock, two square windows, and a whiteboard. On the left, there is a window with two potted plants on the sill. The overall color palette is warm and soft, with shades of orange, brown, and light blue.

คำราชาศัพท์ หมวดคำกริยา

คำราชาศัพท์	ความหมาย	คำราชาศัพท์	ความหมาย
เสด็จ	ไป	พระราชดำเนิน	เดิน
ทรงน้ำ	อาบน้ำ	ประจวร	ป่วย
เสวย	รับประทาน	พระราชทาน	ให้
โปรด	ชอบ	กริ้ว	โกรธ
นั่ง	ประทับ	บรรทม	นอน
ตรัส	พูด	ทอดพระเนตร	ดู
ชำระพระหัตถ์	ล้างมือ	ทรงยื่น	ยื่น

A stylized illustration of a classroom. In the foreground, there are several rows of orange desks and chairs. In the background, there is a brown wall with a clock in the center, two small square windows on either side, and a whiteboard. To the left, there is a window with two potted plants on the sill. The overall color palette is warm and soft, with a gradient background transitioning from light pink to light purple.

**คำราชาศัพท์
หมวดคำสรรพนาม**

สถานะในการพูด	คำราชาศัพท์	ใช้กับ
แทนชื่อผู้พูด (บุรุษที่ ๑)	ข้าพระพุทธเจ้า	พระมหากษัตริย์
	กระผม ดิฉัน	ผู้ใหญ่ , พระสงฆ์
แทนชื่อผู้ที่เราพูดด้วย (บุรุษที่ ๒)	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท	พระมหากษัตริย์
	ฝ่าพระบาท	เจ้านายชั้นสูง
	พระคุณเจ้า	พระสงฆ์ผู้ทรงสมณศักดิ์
แทนชื่อผู้ที่เรากล่าวถึง (บุรุษที่ ๓)	พระองค์	พระมหากษัตริย์
แทนผู้ที่เรากล่าวถึงทั่วไป	ท่าน	ผู้ใหญ่ (ซึ่งถือว่าเป็นการให้เกียรติ)

A cartoon illustration of a female teacher with short black hair, wearing a grey suit and white shirt, pointing with a wooden stick at a whiteboard. The whiteboard is mounted on a stand and has a yellow box at the top with the title 'กิจกรรม' (Activity). Below the title, the text on the whiteboard describes an activity for students to identify words and their meanings using a dictionary. A green box at the bottom of the whiteboard indicates the duration of the activity. The background shows a classroom setting with a clock on the wall and a bulletin board on the right.

กิจกรรม

ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่คำราชาศัพท์
ให้ถูกต้องตามหมวดหมู่ และแต่งประโยค
โดยใช้คำราชาศัพท์ จำนวน ๕ ประโยค

เวลาทำกิจกรรม ๑๕ นาที

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๙ เรื่อง “การจัดหมวดหมู่ คำราชาศัพท์”
- ๒) แต่งประโยคโดยใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง
- ๓) เวลาทำกิจกรรม ๑๕ นาที

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๙
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
- ๓) ตรวจใบงานที่ ๙
- ๔) ให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมแก่นักเรียน

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดหมวดหมู่คำราชาศัพท์
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารต้องรู้วิธี
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง คำราชาศัพท์น่ารู้
 รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ทด๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำราชาศัพท์ที่อยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมไปจัดหมวดหมู่ให้ถูกต้อง และแต่งประโยคโดยใช้คำราชาศัพท์ จำนวน ๕ ประโยค

พระโอรส	พระนาสิก	พระกรรม	พระราชทาน
เสวย	ถวายบังคม	เสด็จ	พระโอรส
บรรทม	พระบาท	ฉลองพระองค์	พระบิดา
พระมารดา	พระกร	พระฉาย	ข้าพระพุทธ์

ข้อที่	คำราชาศัพท์	หมวดหมู่	แต่งประโยค
๑			
๒			
๓			
๔			
๕			

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัด หมวดหมู่คำราชาศัพท์

การทำใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดหมวดหมู่คำราชาศัพท์

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำราชาศัพท์ที่อยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมไปจัดหมวดหมู่ให้ถูกต้อง และแต่งประโยคโดยใช้ คำราชาศัพท์ จำนวน ๕ ประโยค

พระโอษฐ์

พระนาสิก

พระกรรณ

พระราชทาน

เสวย

ถวายบังคม

เสด็จ

พระโอรส

บรรทม

พระบาท

ฉลองพระองค์

พระบิดา

พระมารดา

พระกร

พระฉาย

ขับพระพักตร์

การทำใบงานที่ ๙ เรื่อง การจัดหมวดหมู่คำราชาศัพท์

ข้อที่	คำราชาศัพท์	หมวดหมู่	แต่งประโยค
๑			
๒			
๓			
๔			
๕			

คำถามสรุปบทเรียน

๑. การจัดหมวดหมู่คำราชาศัพท์มีประโยชน์อย่างไร

๒. นักเรียนคิดว่า การใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้องนั้น มีความสำคัญหรือไม่ อย่างไร

สรุปความรู้

คำราชาศัพท์ เป็นถ้อยคำที่กำหนดขึ้นใช้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของบุคคลไม่เฉพาะแต่พระมหากษัตริย์เพียงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงพระบรมวงศานุวงศ์ ตั้งแต่ชั้นหม่อมเจ้า ลงมาถึงพระภิกษุสงฆ์ ขุนนางหรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และสุภาพชน

บทเรียนครั้งต่อไป

“เรื่อง วรรณกรรมดีมีสาระ”

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การอ่านวรรณกรรม
๒. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง วรรณกรรมดีมีสาระ

ดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

